

Béts.

Meg fosztotta tehát a' halál (mint már jelentettük) *Ferentz Fő Hertzeg*et, első házassági Izeretetének azon kedves zálogától, mellyben szemlélhette volt még ekkoráig néhai el felejtethetlen *Ersebetjét*. 16 hónapokra, és 5 napokra nyúlt volt a' meg holt *Mária Ludovika Főhertzege*-Asszonykának élete. Jun. 23. és 24-dike éjtzakáján, éjfél tájban (nem 4 órakor) múlt ki e' világból. Szépen fel öltöztetett teste, ki tétetett közönséges nézésre egyik udvari Szálába; Jun. 25-dike estvéjén pedig illendő pompával bé helyhett, a' TT. Kapuzinusoknál lévő temető helybé. Ezen esetből vett mély bánatját *Ferentz Főhertzege*nek tsak az enyhítheti hathatóssan, hogy mostani kedves Felesége; nem sokára új Magzatnak Atyyává fogja teni. — *János F. H.* neve napjának örömét, ezen hón. a' végén fogja el lakni az *Udvar Laxenburghban*. Nagy vitézi gyakorlás fog ezen jeles alkalmatossággal tartatni, mellynek formáját igyekezünk mi le rajzoltatni, 's rézre mettetni, hogy avagy tsak papiroson is szemléltethessük azt érdemes Olvasóinkal.

Úgy halljuk, hogy *Blanchard* újra próbát fog adni a' napokban.

Egy ide való — — — Úrtól, következő történetét értettük bizonyos *Prágai Dikasteriálista Úrnak*: El kéredzett t. i. az említett *Dikasteriálista Úr* a' maga Felsőjétől *Bétsbe* két hétre, hogy az alatt meg nézegethetné az itteni nevezetességeket. El is érkezett ide szerentséssen, hanem tsak hamar, hogy ki szállott a' kotsiból; úgy a' lábára hágott egy patkós tsizmájú izmos Kortsolyás, hogy mindjárt *Borbély*' keze alá esett a' szegény *Dikasteriálista Úr*; 's ki sem mozdulhatott két hétig a' házból. El telvén ekként tsupa fekvésben az engedelem' ideje, nem kívánta annak meg-hosszabbítását kérni Elölülőjétől; mivel ha tovább kinn maradt volna, igen

G g g

sok

sok dolog tsoportosodott volna az alatt reájá; Vissza indult tehát, minden tapasztalás nélkül *Prágába*. — Ha egy egy bromtes Kortsolyás hágná *Bétsben* mindennek a' lábára, a' kinek semmi dolga sints iten — az időnek káros vesztegetésén kívül: vajmi sok fuvarjok akadna úgy az ide való Bőrbélyoknak.

Béts, Júniusnak 21-dikén.

„Uraim! Repeső örömmel közlöm itt az Urakkal azon töredékjét a' *Helotze*, *Abelárdhoz* írt Levelének, mellyet egy ifjú Barátom nékem a' tegnapi postával remekül küldött fel. En voltam az, a' ki, esmervén Barátomnak igen szép tehetségeit, nékie a' *Colardeau* frantzia Levelét azon kéréssel, hogy fogna fordításához, megküldöttem. Tudom én, hogy ugyan ezt a' szép Levelét már Hadnagy *Czirjék Mihály* Úr is fordította; 's igazságosabb vagyok munkája eránt, mint sem annak érdemeit tagadni akarjam; de a' mesteri kézzel készültt Originálok meg érdemlik, hogy le-másolásokon sok szerentsés kezek dolgozzanak. Ohajtottam nevezetellen azt, hogy Barátom, meg tartván a' *Czirjék* gyönyörü magyarságát, igyekezzék több tömötséget adni verseinek; mert az szembe tűnő, hogy a' mit *Colardeau*, *Pópe* után két sorba szorított, azt *Czirjék*, *Colardeau* után hat sorban mondja. — De — itéljenek azok Barátomnak töredékjéről, a' kik azt a' frantziával öszve-hasonlíthatják. Imé itt van az:

Helotze, *Abelárdhoz* a' *Klástromból*.

Itt, az ártatlanság' kellő lak-helyében,

Hol nyugszik a' Béke örökös tsendében:

Hol a' szív, menttségét törvény alá veti,

'S a' kéntelen virtust önként is követi:

Elmém' nyúgodalmát mi szélvész zavarja!

Egy gyenge Szüz' keblét mi komor gond

marja!

Ki

Ki lobbantja roszúl el altott tüzeimet?

Szerelem! hát újra meg loptad szívemet?

Ah! nem tudtam! még is égek! még is áldlak!

Óh kedves, óh bús név! . . . *Abelárd*
imádlak!

E' Levelét — százszor hinték rá tsókokat —

Százszor olvastam el — ez esmérte sorokat

Heloiz' esdeklő szájára szorítja;

Abelárd! . . de hitem' jaj mi tántorítja!

Ki' nevét említém! . . mit írok! . . . vonásom'

Mossa el szívemből fel forró sirásom!

Bosszú-álló Isten! engedj meg vétkemnek!

Te tiltod, ne irjak egyetlen Eggyemnek:

Kegyetlen hagyásod' *Heloiz'* fogadja . .

Jaj! . . szívem parantsol 's tollam őt
hallgatja.

Te az önként fogoly *Virtus'* setét zárja,

Hol fojtja bűn nélkül ezt a' bánat' árja,

'S az ember, tulajdon tsendének gyilkossa,

Ajakit tsak a' bú' könyjeivel mossa!

Ti virággal hintett lelketlen márványok!

Tiszteletünk' tárgya, hideg maradványok!

Midön *Abelardhoz* vonsz a' hev szerelem,

Érzéketlenségtek' váltsátok fel velem!

Hijába mennydörög *Teremtőm* egében:

A' Természet győzött *Heloiz'* szívében!

A' ször-zsák, imádság, böjt, esküvéseim

Nem bírnak, 's lángomat nem oltják könyjeim!

Pontban, hogy olvasám gyászos vonásaid',

Szíved' keservének titkos tolmátsait,

Bennem az indulat ismét szárnyra kele.

Abelárd! félelmem' tárgya! 's lelkem' fele!

Amor karjaidon melly ketseket nyújta!

Amor nálad nélkül, ah, melly búba sújta!

Ollykor myrtus-ággal borítva képzellek

Nyúgodtt szívvel esni lábamhoz, 's öllelek:

Ollykor tsak egyedül a' néma püfztában,

Porral hintett fővel, illetlen tsuklyában:

Halál-szinbe borúltt, éktelen ortzával,
 El zárva bús Cellád' homályos falával;
 Itt — az irigy Vallás sokallá javokat,
 'S el tépte Amortól füzött szent lánitzokat —
Abelárd, és kedvellt *Heloizze* rejtve,
 Itt — fogyasztja éltét egymást el felejtve;
 Itt fojtja szívében, lángoló fizerelmét,
 'S átkozza kínjában kevély gyözedelmét.
 Ah! írj inkább! .. kössünk egy új szövetséget:
 Te sirasd nyomorúltt *Heloizt*, én Téged.
 Költsönös jajjaink' *Eccho* vissza-hányja:
Eccho, a' Szerelem' Mártirait fánja.
 Enyhít a' sirásban, hogy a' szív' fájdalma
 Ne lelje, Fátumnak nints annyi hatalma.
 Ki tiltja *Heloizet* fakadni könnyekre?
 Az Égnek van, mondod, csak jussa ezekre!
 Kegyetlen! mindenem oda van, 's nem lelem
 Nyúgtomat, miólta nints *Abelard* velem...
 Egyedül miattad húll szemem' bús nedve;
 Az Ember' bújában telik az Ég' kedve? 's a' t.

Egy Generálisnak siető útja lévén *Bétsbe Magyar Országról* a' napokban, sürget bizonyos Postamestert *Bétshez* nem mellze, hogy csak fogasson minél hamarébb, mert néki sietni kell.
 „Semmit se búsullyon Nagyságod, felel a' Postamester, majd olyan lovakat adok Nagyságod alá, a' mellyeknek nem minden postán kapja párjokat Nagyságod: *Olasz Országi lovak; nem régen vettem őket egy Olaszról.*“ Kérdi a' Generális: *mitsoda Városból valók lehetnek? Szappermentérozni kezd a' Postamester, hogy ki esett a' fejéből a' Város' neve; de kevés idő vártatva kiáltja nagy örömmel: „No még is eszembe jutott már annak az Olasz Városnak a' neve, Antverpia.“* — Ezt hallván a' Generális, félre fordúlt 's el mosolyodott. Csak hamar azonban ismét vissza fordul, 's mondja a' Postamesternek: „*Hiszem Antverpia úgy gondolom én, nem Olasz Országban, hanem*
 Aus-

Ausztiai Német Alföldön vagyok. „Meg lehet, monda a' Postamester, de csak ott lesz még is valahol közel Olasz Országhoz.“

Hasonló remeket adott itten, a' maga geográfiai tudományából tegnap előtt egy Valaki, *Debretzen Városát* a karta t. i. fel keresni a' Mapán: de semmiképpen reá nem akadott. — Egytzer, meg unván a' keresést, ki fakad: „*Patvar vigye, úgymond, hogy én most reá nem tudok akadni arra a' Debretzenre, hiszem tudom én világossan, hogy Debretzen Erdélyben fekszik a' Duna partján.*“

Meg esik az ilyen forma dolog még olyan Embereken is, a' kik tanúlt Emberek' száma közzül valóknak kívánnának örömet tartatni, 's tartatnak is sokaktól. Illyen p. o. a' ki *Kamtsatkát, Frantzia Országba — Oszakótot, Konstantinápolylyal* által ellenbe — nem régiben pedig *Szisztótot*, innen *Tömösváron* tette *Berlin* felé.

* * *

Oláh Országból azt írják, hogy a' mi Népeink egyesíteni fogják magokat azon esetre *Obelestyénél az Orofzokkal*, ha a' *Törökök* által szállának *Siljtriánál*.

Juniusnak 21-dikén indúlt *Pestről* vizen le felé a' *Jordis* Regementjének (melly az előtt *Langloisé* volt) két; *Budáról* pedig a' *Lattermann* Regementjének ugyan annyi Batalionja. *Pozsonnál* is hajóra ült Juniusnak 23-dikán, az ott volt *Ferdinánd Fő-Hertzeg* Regementjének két Batalionja.

A' következő gyalog, és lovas Regementek is rész szerént meg indúltak Juniusnak 23-dika tájján, rész szerént pedig várták a' parantsolatot, a' szélek felé való indulásra; úgy mint :

A'

A' Gyalogok közzül: *Stein* Regementjéből 2 Batalion; *Reiskyéből* 2 Bat.; *Preiseből* 2 Bat.; *Belgiojósóból* 2 Bat.; *Nádasdyéből* a' 4-dik Bat.; a' *Tsászárból* a' 3-dik Bat.; *Toskána Károlyéból* a' 3-dik Bat.; hasonlóképpen a' *Pellegriniéből*, *Schröderéből*, *Kaunitzéből*, *Kolloródo Ventzeléből*, 's *Mitrovskyéből* is a' 3-dik Batalionok.

A' Lovasok közzül: *Vétsey* (az előtt *Gréven*) Huszár Regementjéből 5 Ofztály; a' *Tsászár*' *Dragonyossai* közzül 4 Ofztály; *Württemberg* *Dragonyossai* közzül 3 Ofztály; *Wallisch* *vasas* Regementjéből 3 Ofztály; *Csatorinskyéből* pedig 2 Ofztály.

Most már ismét úgy értjük, hogy mind meg állítottak volna útban lévő Vitézeink. — Okaiul ennek, azt adják: mivelhogy ő Ts. 's Kir. Felsege el állott azon feltételtől (*Prusszus* *Oberster Bischoffswarderrel* való beszéllgetése után) melly miá meg nem alkhattak *Eszterházy*, és *Herbert* *Ministereink*, a' *Török* *Ministerekkel*, 's ugyan azért el is mentek *Jun. 9-dikén* *Szisztóvból*; a' melly feltétel abból állott: hogy a' mi Népeink ne mozdúljanak mind addig *Oláh* és *Móldva* *Országokból*, míg az *Oroszokkal* meg nem kélzül a' *Békesség*. E' fzerént tehát, semmi se hátráltatná a' mi *Békességünket* a' *Törökökkel*: mert a' több feltételeinkre reá állottak volt a' *Törökök*, hogy t. i. *Ó Orsovát* által adják; valamint az *Unna* vize' innentső mellyékét is; meg térítsék a' mi *Tartományaink* *Lakosainak* azon károkat, mellyeket a' *Török Birodalombéliek* okoztak ezeknek a' had' kezdete előtt; szabad és bátor-ságos hajókázásunk lehessen a' *Dunán*, 's a' *felete Tengeren*; és annyi *Várat* építtethessen ő Ts. 's Kir. Felsege a' *széleken*, a' mennyit tettzik.

Magyar

Magyar Ország.

Gömör-Vármegyéből, Jun. 8-dikán.

„Rosnyóhoz nem messze, férjhez megy a napokban egy paraszt Leány, *Alsó-Sajó* nevezetű Faluban. Érti két hét múlva a meg esketés után, hogy most bizon mindjárt követi a kereszttelő is a lakodalmat: ki megy a mezőre, szül bába nélkül; 's hogy meg menekedhessen a gyalázat-tól: ki tekeri ártatlan szülöttjének a nyakát, és a *Sajó* vizébe veti. Látiák a Menyetskének azon szörnyű tselekedetét néhány tzigány gyermekek, midőn a vízbe lökte az a maga magzatját; de minthogy távol vóltak tőle, sem magát az Afzszonyt meg nem esmerhették, sem pedig, mit hajtott légyen a vízbe, fel nem vehették; oda futottak annakokáért, 's már ugyan a Menyetskének csak a hülts helyét találták, hanem a hólts Gyermekek ki fogták a vízből, 's bé-vitték a Faluba a Biróhoz. Ez, leg ottan vizgáltatni kezdi a helységbéli Afzszonyokat, és Leányokat. Reá kerül a sor a vétkes Menyetskére is, ki akkor éppen a vendég-fogadóban tántzolt, 's nyilvánvalóvá lett, hogy tőle származott 's vetetett légyen a vízbe a gyermek. Altal adatott tehát a Gróf *Andrásy* Familiának, ugy mint a mellynek Törvénszéke alá tartozik; 's már most a *Várallyai* Várban ül.“

Az efféle gyászos történetek birták arra sok helyeken a Törvénytévöket, hogy az olyan személyneknek tselekedeteket, kikkel el hibáztatta a leg természetibb indulat — a szeretet — az emberi Nem' szaporításának rendes sorját, szánakodásra méltó hibának tartsák inkább, mint sem valamelly nagy büntetésre méltó gonofságnak — olly tántorodásnak nézzék, mellynek nem a törvénszéki keménykedés; hanem a jó nevelés, és a jó móddal lehető házasodásoknak eszközlése által

által lehet kiváltképpen eleit venni a' polgári Társaságokban.

A' Királyi Helytartó Tanátsnak Jun. 14-dikén ki adott végzése szerént, másodfél poszta-állásnak fog tartatni ezentúl azon köz-föld, melly vagyon *Palota*, és *Székesfejérvár* között.

Nagy-Károlyból, Jun. 18-dikán.

„Igen meg óltsódott nálunk mindenféle gabona. — Sokat hordanak tőlünk főképpen *Heves-Vármagyébe*. — A' szüntelen való essőzés miá, tsökkent a' bőv aratás felől való reménységünk.“

Világos-Vár' vidékéről, Jun. 17-dikén.

„Van egy Város *Magyar Országban*, mellynek úttzáit két három éztendöktől fogva igen szép gömbölyü üveg lámpások világosították a' setétben; 's nem tsak ékesítették a' Várost, hanem sokkal bátorságosabbá is tették. Most hogy meg musassa ezen Városnak Birája, mennyire szereti ő a' setétséget, 's gyűlöli a' mindenre hasznos világosságot; eleibe terjeszteite a' Tanátsnak, hogy a' lámpások szedetnének le, 's adattassanak el. A' Tanáts, böltsnek ítélte Biró Uram' felítételét, 's *dictum factum* meg egyezett a' lámpások' le szedetésében, és nagy óltsón való elvesztegettetésében; mellyeket messziről, és drága pénzen hozatott vólt a' köz bátorságra, 's könnyebbségre vigyázó Tiszt. Már most, Biró Uramnak és a' Tanátsnak örömére, setétben botorkáznak az egélfz Város.“

Erdély Ország.

Az Ország-Gyűlése' Historiájából.

Harmintzadik Ülés, Böjt-más Havának 11-dik napján.

Előben. Méltóztatván kegyelmessen, a' mostan ditsőfféggellen uralkodó *Magyarok'* Királlyá, 's *Er:*

's Erdély' Nagy Fejedelme *Második Leopold Római* Tsászár, még az el múlt elztendőben Szent András havának 18 dikán ezen három Testvéreket, úgymint: az itteni Fő Igazgató Tanátsnak Tanátsossát, és a' *Szászok'* Ispánnját *Brukenthal Mihály* ő Kegyelmességét — ugyan a' most említett 's tisztelt Tanátsnál lévő Kontzipistát *Brukenthal Károly* — és az *Anspachi* Német Lovas Seregbéli Főhadnagyot *Brukenthal Márton* Urakat, személlyes, és Eleiknek érdemeire nézve Báróságra emelni: az ez eránt költ Diploma a' T. Rendek előtt ki hirdetés végett fel olvastatik. Mellynek lett ki hirdetéséről, az eggyik Itélő-Mester, a' szokott Bizonyosság tételt az el olvasott Diplomára irta; és így, a' fenn említett három Testvéreknek a' Bárói Tzimmel ezentúl élni nem ellenzették a' T. Rendek, a' mennyiben tudni illik ez, a' három Nemzetek' Jussainak sérelme nélkül meg eshetik. *Másodszor.* Fel olvastatván a' Ns Vármegyéknek azon, Nemzeti Gyűlésekben készített munkájok, mellyet a' Kir. Feltételeknek 4-dik pontja szerént az Ország' Gyűléseinek rendszabásiról készítették, erre a' végre egy Deputáziót rendeltek ki a' T. Rendek, mellynek mind a' most fel olvastatott, mind pedig a' *Székely,* 's *Szász* Nemzet' ugyan ezen tárgy eránt minden órán el készítendő munkáját arra nézve, hogy ezekből egy egész készítettessék, által adni jónak itélték; melly Deputáziónak ki-neveztetése után a' T. Rendek el o'zlottak.

Lengyel Ország.

Olly Jelentés tétetett közönségesse Juniusnak 7-dikén az Ország' Gyűlésében, hogy idegen Tartományokból pénz küldögetődik bé *Lengyel Országba*, a' Polgároknak meg - vesztegetésére. Kérték tehát sokan a' Királyt, hogy különös figyelmetességét fordítsa ezen dologra, 's halálal

lal büntetessék az olyan Polgár, a' kire reá talál bizonyosodni, hogy ő, akár egyenesen, akár mellesleg, árulója kívánt lenni a' Státusnak.

Juniusnak 9-dikén, szó vólt róla a' többek között az Ország Gyűlésében, hogy a' tzi-meres Rendek (*Ordók*) töröltesse- nek el. De a' Király meg nem egyezett ezen fel-tételbe abból az okból: mivelhogy, úgymond, a' személlyes érde- meknek ki mutatására, 's meg jutalmaztatására leg foganatosabb eszközök vólnának, az említett tzi-meres Rendekbe való bé vétettetések.

Nagy számmal vagynak *Lengyel Országban* a' nem-eggyesültt (*Schismátikus*) Görögök, még is ekkoráig *Rusziából* vólt nékiek a' Lelkiekben való függések. Ezt nem itéli többé tanátsosnak a' Közönséges Társaság, úgymint a' mellynél fogva idegen Hatalomnak vólt *bé-folyása* az Országba; Biztosok küldettek tehát *Lithvániának* *Brzese* nevezetű Városába, hogy öszve ülvén ottan a' nem-eggyesültt Görögöknek Fejeikkel, tsinállyák ki a' sorját, melly szerént folyon ezentúl a' papi igazgatás a' *Lengyel Schismátikusok* között.

Frantzia Ország.

A' *Marsiliai* Asszonyok, és Gyermekek kuko- ríolnak egy időtől fogva, a' polgári hitet le- tett Papok után. Erre, következendő történet szolgálta alkalmatosságot: A' mint esküdni ment vólna a' *Marsiliai* Plebánus, egész innepi protzeffzióval a' Templomba, el-kukoríkolta magát mellette egy kakas, mellyet bizonyos Paraszt árult vólt a' piatzon. A' Plebánus, nagy változást érzett magában ennek hallására. Hogy bé ért a' Templomba, újra kukoríkolt a' kakas, még pedig már most kétszer egymás után. Minek- utánna le tette vólna a' polgári hitet a' Plebánus, újra meg szóllalt a' kakas, és három *kukurikát* kiál-

kiáltott. Ekkor le dobbant a' Plebánus, 's ekképpen kiáltott fel: *Oh Szent Péter! háromszor szólott a' kakas, midőn Te meg tagadád a' Jést; engemet is arra emlékeztet most ezen kakas, hogy pentontziát tartsak, mint Te; 's földre borúlván az Óltár előtt, irgalmasságért kiáltott fel az Egekre, 's vissza vette esküvését. — Tapsolás, öröm kiáltások, és jó kívánások váltották fel ezen tselekedetét a' Plebánusnak!*

Minémű veszedelemben forogjon ezen Ország mind *kivülről*, mind *belőlől*: hathatóssan eleibe terjesztette azt a' Nemzet-Gyűlésének, Jun. 11-dikén *Freteau* Ur, a' *Diplomátika* Deputáció' nevében. — „A' *Rajna* vizén túl fekvő *Városokban*, úgymond, *Seregek* tsoportoznak öszve; *Spanyol Ország* sok *Katonákkal* rakta meg azon *Tartományainak* széleit, mellyek a' miénkkel határosok; a' *Turini (Szárdiniai)* *Udvar*, számos *Regementeket* szállított által az *Alpes* hegyein; még a' mi *Frigyesseink* közzül is szembetünöképpen készítették némelleyek magokat ellenünk 's a' t. — *Belől* (így folytatta továbbá beszédét) még több van, a' mitől félhetünk. — Vakmerőséggel, és vak buzgósággal tellyes *Írások* berítják el *Német Országból*, a' mi *Rajnai* környékeinket; még a' *Békeféségnek természet szerént való Követei* is hintik az egyenetlenségnek magvát; határainkhoz gyültek öszve a' *kiköltözött minden rendű Frantziák*, kik sok *kintstől* meg fosztják *Hazánkat* *), és
tsak

*) *Azt írja a' Nájvidi Újság' Szerzője, Jun. 17-dikén költ Darabjában, hogy tsak első Májustól fogva, 80 millió Livra ment ki Frantzia Országból. — Nem régiben tsupán egyszerre is 36000 Luidört akartak el tzevelni magokkal néhány el költözö Frantziák; melly szándékjokban hogy annál könnyebben boldogúlhasznak,*

tsak egy részt származtatnak abból vissza, Katonáinknak, 's a' jó Polgároknak meg velztegetésére, *Párisnak* hova tovább való nyughatatlankodtatására; vagy fegyver-vásárlásra, mellyel ijjezgethessenek bennünket 's a' t. — Végezvén *Fréteau Úr*, az Ország' külső 's belső bátorságáról való elő-adását, némelly feltételeket is terjesztett még, határozás végett a' Nemzet Gyűlése eleibe. Ezen feltételek szerént hozott is végzést még azon ülésben a' Nemzet Gyűlése, hanem mivel a' Regementekben el hatalmazott rendeletlenségről még az előtt való nap meg tették hat egyesültt Kommissziók a' magok jelentéseket, 's vélekedéseket is adták, azon rendeletlenségnek meg orvosolhatása erántt: arra való nézve előbb is a' Katonai Seregnek jó lábra való állításáról végezett a' Nemzet Gyűlése; melly végezésnek ide megy ki az értelme: „*hogy az itt alább következő esküvésnek formája szerént, köteles legyen*

nak, pástétomokba tsindltatták az aranyakat; de nem sült el a' gondolat. A' mint t. i. Kis-Británna Tartományának Orient nevezetű kikötő helyénél mentek vólna egy halász hajón: meg állittatott, 's vizgáltatni kezdett a' hajók. Midőn a' több portékák' vizsgálása közben a' pástétomokra került vólna a' sor: igen nehezeknek találták azokat a' Vizsgálók; megmettettek annakokdért egyet próbáru, ugyan hádd lássák, mitsoda töltelékjek lehet azoknak: 's hát bizon szép Luidórokból állott a' töltelék. Fel mettettek annakutánna a' több pástétomok is, 's mind hasonlő töltelékűeknek találtattak az elsőhöz. Hogy olly kemény töltelék' harapásban el ne találják rontani fogaikat az el költöző Frantziák, papiros pénzt kaptak a' luidórok' helyébe.

gyen minden Tiszt le tenni a' hitet közönségesen, a' Katonaságnak, és a' polgári Tiszteknek jelenlétekben. Ha valamely Tiszt nem akarná el mondani az említett esküvés' formáját: azért ugyan leg kissebb bántódása is nem lesz; hanem hogy ollyba fog tselekedete tartatni, mint ha nyilván le mondott volna a' katonai szolgálatról, 's azontúl tsupán negyed része fog nékie ki járni az addig vólt zsoldjának. A' melly Tisztek meg esküdtek, nyílt Levelet (Patens) fognak kapni a' Királytól, a' magok hivatalokban való meg-erössítettések felől.

Ez a' Tisztek' esküvésének formája:

„Betsületemre ígérem, hogy én hív leszek a' Nemzethez, Törvényhez, és Királyhoz. — Sem egyenesen, sem melleleg részese nem leszek, sőt inkább tellyes erőmből ellent állok mind azon öfzve-esküvéseknek, és titkos szövetkezéseknek, mellyek énnékem értésemre fognak esni, 's a' mellyek vagy a' Nemzet, és Király; vagy azon Konflituzió ellen tzelozhatnának, mellyet a' Nemzet-Gyülése végezett, és a' Király elfogadott. — El követek minden eszközet, mellyek a' Nemzet-Gyülése, és a' Király által reám vagynak bizva, hogy ugyan azt tselekedtethessem azokkal is, kik éppen ezen végzésnél fogva tölem függenek; 's meg eggyezek benne, hogy ha én el múlatom tellyesíteni ezen kötelességet, úgy tartassam, mint egy betstelen (infamis) Ember, ki méltatlan a' fegyver-viselésre, 's a' *Frantzia* Polgárok közzé való számláltatásra.“

Mihelyest meg készült a' Katona Tisztekről szóló végzés: leg ottan a' *Freteau* Úr' feltételeit vette elő a' Nemzet Gyülése, 's következő summájú 8 tzikkelyeket állított meg: „*Kérni kell a' Királyt, hogy a' határnok Regimenteket haladék nélkül hadi lábra állíttassa; 's a' Nemzeti*

Öri.

Őrizőknek, vagy Polgár Katonáknak elegendő fegyvert adasson. Minden Kerületben őszve kell jár-moltatni a' szabad akaratú Nemzeti Őrizőket; de a' kik tsupán akkor gyűlhetnek őszve, 's vála-zthatnak Tiszteket magoknak, midőn a' Nemzet - Gyűlése' végzésénél fogva úgy parantsolánda azt a' Király. — Még ma menjen el a' 'Gyűlés' Elölülője a' Királyhoz, 's kérje meg, hogy minél előbb adassa ő Felsege tudtára Bourbon - Condéi József Lajosnak (Ez, királyi vérből származott Hertzeg), hogy 14 napok alatt vagy menjen vissza Frantzia Országba; vagy távozzon el annak határaitól, olly maga ki-nyilatkoztatása mellett, hogy soha az új Konstitúzió, és a' köz tsendesség ellen leg kisebbet sem indít; mellyeket ha nem tselekeszik: úgy fog tartatni, mint Pártütő, 's a' Koronához való minden jussaitól meg fojztatik; és ha had találna az ő eszközése által támadni Frantzia Ország ellen; már akkor úgy fog büntettetni, mint Haza - áruló; ha pedig fegyverrel menne be személyesen Frantzia Országba; köteles lessz minden Polgár, az ő, 's a' vele lévőknek el fogásán igyekezni. Tartoznak minden Kormány székek, 's Polgári Tanácsok szemmel tartani Bourbon - Condéi József Lajosnak fekvő jószágait. — Az ollyan személyekkel, kikre red bizonyosodik, hogy meg akarták a' Frantzia Katonákat vesztegetni: a' Törvény' szava szerént kell bántani, minden kifogás nélkül.

Az előbbeni időkben, negyven ezer livrába kerültek esztendőnként a' királyi vadász kutyák, mellyeknek száma 3000 ment vólt.

Elegyes Tudósítások.

Konstántzinápolyban mód nélkül való drágaság uralkodik, az újjabb tudósítások szerént. — Májusnak 11. dikétől fogva, 11 rendbéli gyűlá-dások vóltak benne, mellyek mindenkor több több helyeken ütötték ki egyfizerre magokat; 's már

már öszveséggel 32,000 házakat emészttettek-meg.

Az *Orosz* két nagy hajós Seregek, 84 első nagyságú hajókból állanak; a' könnyű sizerű hajós Sereg pedig 130 kisebb hajókból. Ezek, 's az ezekhez hasonló nagy készültek okozták, hogy az *Orosz* Tsászárné, 6 millió Rublára menő hadi adót vettetett a' maga Tartományaira; mellyet ezen most folyó hadban nem tselekedett vólt még többször.

Genevdből (Genf), ezt írja egy érdemes Hazánkfia: „Itt, annyira el hatalmazott a' nös-paráznaság, hogy már az *Asszonyok* magok kezdtek ellene irogatni, 's ki botsátani némelly munkátskákat. Ugyan azért nagyon lágyak is a' *Papok*, és *Senátorok* az el-választásban. — Minthogy törvény: hogy ha el hagyja a' *Feleség* a' *Férje* házat, 's vissza nem tér, míg ki hirdeteti háromszor a' *Férje* közönségesen a' *Templomban*, el válhat tőle: fogja magát a' *Genevai* Ember, ha rá ún a' *Feleségére*, el küldi azt a' *Bernai* vásárra *Szombat*on; más nap ki-hirdeteti először; *Tsötörtökön* ismét *predikázió* lévén, másodszor; a' más *Vasárnap* végre pedig harmadszor. Akkor estve haza érkezvén a' *Szegény* *Gazdasszony*, látja szomorúan, hogy a' *Szolgáló* lett *Asszonnyá* a' háznál; néki pedig kezébe adja az *Ura*, *Móses*' törvénye szerént, az el-válasról való levelet. — Illyen példa, leg alább is esett hűz, a' miolta én itt vagyok; annak pedig még csak esztendeje múlt.“

A' *Heidelbergai* *Reformátusok*, háláadó öröm innepet tartottak négy hetekkel ez előtt, azon nagy jótéteményéért az isteni *Gondviselésnek*, mellyet *H. Leopold* által közölt az *Magyar Országban*, az ő hitek-sorsosival.

Eszterházy Antal ő *Hertzezs.* nek, *Sopron Vármegyei* örökös *Fő Ispánságába* lejendő bé iktatá.

tásának pompája 70000 forintokba fog kerülni. *Stuver*, 3000 forintot kap, a' tüzi mesterségért, mellyet ezen jeles alkalmatosságra készít.

A' *Tortura* (kínzás) el töröltetett *Frantziá Országban*. Halálos büntetés sem lesz ezentúl egyéb, a' fő vételnél. A' Királytól el vétetett a' meg-kegyelmezésre (aggráziázásra) való Jus. A' Nemzet Gyűlésében, rövid időn elő fog kerülni, a' Papok' házasságáról való kérdés.

A' *Nagy-Britániai* Palamentomnak Ülései, Jun. 10-dikén végződtek. Az *Orosz és Török Birodalmak* között való békeffégre nézve, olly nyilatkoztatást tett a' Király az akkor tartott belzédében, hogy még nem mondhat bizonyost, azon lépéseinek fogataijokról, mellyeket tett az említett békeségnek elzközlésére.

J E L E N T É S.

A' napokban érkezett hozzánk egy kis Magyar Grammatika, következő *Symbolum* alatt: *Scire tuum nihil est, ni te scire hoc sciat alter*. Jelentjük a' tudós Szerzőnek, hogy ajánlása szerint, bátran hozzá foghat a' nagyobb Grammatikának dolgozásához is. Kedvesen vennénk azonban, ha valamelly boríték-írást meg határozná; mellynél fogva hozzája írhatnánk, s tőle értekezhetnénk: mivel nem tudjuk, mitsoda nyelven szándékozik írni nagyobb Grammatikáját.

Eggy érdemes Hazafi, *Kotzebuenek*, *Das Kind der Liebe* nevezetű jeles Darabját kezdette magyarra fordítani; mellyet azért jelentet általunk, ne hogy többen is foglalatoskodjanak.

Néhány kép-ráma mustrák' rajzolatját akartunk ezen árkusunkal küldeni: de mivel nem maradt elegendő hely az árkusban a' magyarázatjának, kéntelenítettünk el-halasztani a' le-küldését.

Küldjük az *Árkust*, az Ország-Gyűlése' *Historiájához* tartozó Aktákból.

Vége a' IV-dik Szakasznak.

Költ *Bétsben*, Jun. 28-dik napján 1791.